

מסורת הש"ס

(א) וי'ל שמע קן וכן כשמיקונו לשמה כשחמיו אורו ומחליקין אותו. ולי נראה קן קולמוסא קול הקולמוס כשהוא כותב וקול היריעה שהוא נשמע כמי שאומר קן קן. ואית דגרסי קל קולמוסא: דנפק לשוקא. סופר ילא לשוק למקום שיש שם בני אדם הרבה:

מור דסימא אינוש אחרינא אשכחיה. שמו כשמו של זה: וי'ל. לכבוד לו גט: **הא רבה אים ליה דרנא.** ונהי נמי דגמרי הא כיון דממדינה למדינה הוא בעינן לקיימו: **מסיבנא.** ישיבות קבועות אחת בסורא ואחת צנהרדעא והולכין תלמידים מו לזו ומשאר יעירות להן ללמוד תורה: **צגירסייהו טרידן.** ואין מכירין החתימות: **איסמר נמי.** דטעמא משום דשכיחי מתיבנא הוא: **מי אסא רב לצבל.** וקצב ישיבה בסורא ודשמואל הוא צנהרדעא. אצל מעיקרא לא ואע"ד דגמירי דמשגלה יכניה לצבל (מלכא ד נד) והחרש והמסגר עמו לא פסקה תורה מהס: **מרס.** למורו של עולם כסופו הו מדינת היס צמורחה של א"י: **ורקס.** עממה: **כמורח.** כמורח העולם דהוא מדינת היס: **מענו לצפנו.** של עולם וצבל הם קיימא צין עכו לצפון: **לנר מצבל.** דאיכא טעמא להמירה: **כמחלוקס ליוחסין.** צפ' עשרה יוחסין (דקדוש ד עה). דק"ל כל הארלות עיסה לא"י וא"י עיסה לצבל ואפליגו התם עד היכן הוא: **ארנא סנינא.** ערבה שניה הסמוכה לגשר: **והני גמירי.** דבי ארדשיר: **והא רבה אים ליה דרנא.** וכיון דממדינה למדינה הוא בעינן לקיימו: **והני.** דבי ארדשיר: **אולי לשוקא.** לאקטיספון ומוסרין להן שם עדיות וחתימן (ב) שם צשטורות והשטורות ציד בני אקטיספון עד זמן שניגצו לפיכך בני אקטיספון מכירין חתימת בני ארדשיר הלכך גט שנחתם בארדשיר ונשתלח לאקטיספון עדים מזויין לקיימו ואף בני ארדשיר כשהולכין שם לשוק יקיימוהו. אצל בני ארדשיר אינן מכירין חתימת בני אקטיספון ואע"פ ששולכין שם תמיד לסחורה דכל יום השוק צשוקייהו טרידן ואינן נוטין לב להסתכל ולהכיר חתימת בני העיר: **מערסא לערסא.** משורת הכמים שצד רה"ר לשורה שכנגדה: **מסונה לשונה.** סתם שונה שלשה כמים במסכת ע"ד (דף קא): **דנידי.** אינן משתתין צנחין שטרדין צסחורה ואין מכירין חתימות שצריכיה: **לא צרינא.** דצבל כהך ישראל:

תורה אור השלם

1. ויאמר יי אלי מצפון תפתח הקדעה על כל ישיבי הארץ:

גליון הש"ס

גמ' לרב מבבל. עי' צימות דף טז ע"ב מד"ה קספיק:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אולי לשוקא וכו' וחותמין שםם צשטורות:

מוסף רש"י

בבל רב אמר בא"י לגיטין. לפי שהם בני תורה וצדיקין לשמה וני ישיבה מזויין ליקל וללמוד משם תורה מכל מקומות (סוכה דף טז). במחלוקת ליוחסין. כד מחלוקת של צבל, כך מחלוקת לגיטין. דקיימא לן המנא גט משאר ארלות צריך שיאמר צפני נכתב וצפני נחתם, לפי שאין צדיקין לשמה, והמניא גט מארץ ישראל לצבל אינו צריך לומר, וצבל הו"ה כהך ישראל לגיטין, שפ"ה הם היו חכמים וצדיקין לשמה (קדושין ע"ב). עד ארבא. אגס של קיס וצורה שקורין אורש"א, תרינא דגישרא. שני אגמים היו למטה מהגשר וה למטה מזה (סו"ט).

המביא גט פרק ראשון גיטין

ו.

אפילו שמע קן קולמוסא וקן מגילתא. מיקון הקולמוס והקלף שמע כשמיקונו לשמה כשחמיו אורו ומחליקין אותו. ולי נראה קן קולמוסא קול הקולמוס כשהוא כותב וקול היריעה שהוא נשמע כמי שאומר קן קן. ואית דגרסי קל קולמוסא: **דנפק לשוקא.** סופר ילא לשוק למקום שיש שם בני אדם הרבה:

אפי' קן קולמוסא וקן מגילתא תניא כוותיה דרב אשי המביא גט ממדינת הים אפי' הוא בבית וסופר בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית אפי' נכנס ויוצא כל היום כולו כשר הוא בבית וסופר בעלייה הא לא קא חזי ליה אלא לאו בגון דשמע קן קולמוסא וקן מגילתא אמר מר אפי' נכנס ויוצא כל היום כולו כשר מאן אילימא שלח השתא הוא בבית וסופר בעלייה דלא חזי ליה אמרת כשר נכנס ויוצא מיבעיא אלא סופר פשיטא משום דנכנס ויוצא נפסליניה בלא צריכא דנפק לשוקא ואתא מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה ואמר ליה קמ"ל: **איתמר בבב רב אמר יבא"י. לגיטין ושמואל אמר בחו"ל לימא בהא קא מיפלגי דמר סבר לפי שאין בקיאי לשמה והני גמירי ומו"ס לפי שאין עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שכיחי ותסברא הא רבה אית ליה דרנא אלא דכ"ע בעינן לקיימו רב סבר כיון דאיכא מתיבתא מישבח שכיחי ושמואל סבר מתיבתא בגירסייהו טרידי איתמר נמי אמר ר' אבא אמר ר' הונא (עשינו עצמינו בבבל כא"י לגיטין מכי אחא רב לבבל מתיב ר' ירמיה ר' יהודה אומר מרקם למזורה ורקם כמזורה מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום מעכו לצפון ועכו צפון והא בבב ל' לצפונה דא"י קיימא דכתיב ויאמר ה' אלי מצפון תפתח הרעה ותנן ר"מ אומר עכו כא"י לגיטין ואפי' ר"מ לא קאמר אלא בעכו דמקרא אבב בבב דמרחקא לא הוא מותיב לה והוא מפרק לה. לבר מבבל יעד היכן היא בבב אמר ר' רב פפא כמחלוקת ליוחסין כך מחלוקת לגיטין ורב יוסף אמר מחלוקת ליוחסין אבב לגיטין דבריה הכל עד ארבא תנינא דגישרא רב חסדא מצריך מאקטיספון לבי ארדשיר ומבי ארדשיר לאקטיספון לא מצריך לימא קסבר לפי שאין בקיאי לשמה והני גמירי ותסברא והא רבה אית ליה דרנא אלא דכ"ע בעינן לקיימו והני ביון דאולי לשוקא להתם הנך ידעי בחתימות ידא דהני והני ברהנך לא ידעי מ"מ בשוקייהו טרידי רבה בר אבוב מצריך מערסא לערסא רב ששת מצריך משכונה לשכונה ורבא מצריך באותה שכונה והא רבא הוא דאמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו השאני**

אפילו קן קולמוסא. לא דמי לסומא דפסול להציא גט צפרק שני (למן דף כג). **השתא הוא בבית ב' ב'.** לא צני למימר דאפי' נכנס ויוצא צנית קאמר ד' ליוצא ונכנס משמע למקום שהסופר כותב: **בבב רב אמר בא"י.** ממדינה למדינה צצבל פליגי דבאותה מדינה מודה שמואל דלץ לרץ דלף ע"ג דלמר צגירסייהו טרידי היינו לומר דלא חשיבי יומר משאר חוזה לרץ ומצבל לא"י נמי לא איירי דהיינו פלוגתא דר' אבימר ורב יוסף צסמוך: **מבי אתא רב צבבא.** פ"ה והרבה ישיבות וקשה דא"כ מאי פריך מממני דמעכו לצפון שנישנית קודם שצא רב לצבל ומפרש ר"ת ממי אתא רב לצבל והורה לנו שחתימות יכניה שגלו עמו לצבל החרש והמסגר דינה להיות כא"י לגיטין וכן מפרש צריש צכל מעצין (עירובין דף כח). וצקוף מרובה (צ"ק דף פ). ולא גרס אמר רב הונא אמר רב שרצ עצמו לא היה אומר ממי אתא רב לצבל ויש מפרשים ממי אתא רב לא רב ממש אלא כלומר רבנים ועולי תורה:

ומבי ארדשיר לאקטיספון א' מצריך. וא"ת מארדשיר לאקטיספון נמי לגזור מולין אטו מציא כדאמרין לעיל וי"ל דלמסקנא דרנא אית ליה דרנא לנ"ע לא גזרינן מולין אטו מצד חו"ל ונראה דארדשיר צצבל דאי צנאר חו"ל היכי צעי למימר נימא קסבר לפי שאין צדיקין לשמה והני גמירי מה מועיל דגמירי הא חיישינן שמה יחזור דבר לקלקלו ואקטיספון על כרחי' לאו מצבל דאי מצבל לאקטיספון נמי גמירי ומאי קאמר הני לא גמירי ועוד צכלא אולי לשוקא נמי אמרין לעיל לרצ דקיי"ל כוומיה צלאורא דשכיחי מתיבתא אלא דאי ארדשיר צצבל ואקטיספון לאו מצבל והוי ממדינה למדינה ואין עדים מזויין לקיימו אי לאו דאולי לשוקא והשתא פריך שפיר והא רבה אית ליה דרנא ואמאי לא מצריך מארדשיר לאקטיספון כיון דאין עדים מזויין לקיימו ואע"פ שזיו סמכותו לו לו ולא היה אלא דגלת מפסיק צניייהס כדאמרין צפ' כילד מעצין (עירובין דף טז): **מ"מ חשיבי כשתי מדינות כמו עבר הירדן שחלוק מא"י לעינן** חוקה לפי שירצן מפסיק (וואין זה אקטיספון דאמרין צפ"ק דיומא (דף י). רסן זה אקטיספון דההוא י"מא"י הוה דכתיב רישיה דקרא כל הארץ היא ילא אשור וצן את ינוה כו' (נבאשית י) (וצפ"י רש"י כחז התם רסן זה אקטיספון): **הני ידעי בחתימות ידיהו דהני.** וא"ת לעיל דלמר צגירסייהו טרידי אמאי לא אמרין דבני המקום מכירין חתימתן כדאמר כהא דבני אקטיספון מכירין חתימות בני

ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי צשוקא וי"ל דהנוו דצגירסייהו טרידי טפי ואין להם פנאי לחסום כלל: **והא רבא הוא דאמר צפי שאין עדים מצויין לקיימו.** קשה דמשמע דאי הוה סבר רבא לפי שאין צדיקין לשמה הוה ניחא ליה ואמאי לא נחתא מצבל היא דצדיקין לשמה וי"ל דשמא לגיטין ולייחסין לה גרים כדמשמע פ' צתרא דקידושין (דף עג). גצי רבי זירא דדריש צמחא גר מותר יי צממורת משמע דאין זה עיקר יחס של צבל וה"ה דהוה מצי למיפרך לרצה צר אצוה ורצ ששת דע"כ צצירא להו נמי כרצא דלמר לפי שאין עדים מזויין לקיימו דאי משום דאין צדיקין לשמה והני לא גמירי אפי' צאותה שכונה נמי יצריכו אלא דניחא ליה למיפרך מרצא דאית ליה צהדיא הוי ומשני שאני בני מחוזה דנידי לך מצריך רבה צר אצוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שחודע הליכתן לבני ערסא אחרת" ומתוך כך אין נוהגין לקיים שטרס קודם הליכתן לשכונה לא הוה מצריך דקסבר דככולה ערסא יודעין כל אחד צהליכת חצירו ומצקסת האשה קיוס קודם הליכתן ורצ ששת חושש אפילו צאותה ערסא" ורצא אפילו צאותה שכונה: **שאני בני מחוזה דנידי.** מכאן פוסק רבינו חס דהשתא צזמן הוה צריך לומר צכל מקום צצני נכתב אע"ג דקיימא לן כרצא דלמר לפי שאין עדים מזויין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום צריך דהשתא צכל מקומות יידי צכני מחוזה"א:

ואי

עין משפט
גר מצוה

יח א ב מיי פ"ו מהלכות גיטין הלכה יב סמג עשין טו טע"ע ה"ע סימן קמב סק"י טו: י"ב ג (ד) מיי שם ה"י: ב ה מיי שם הלכה ח וסמג שם טו טע"ע ס"ט פ"ה א וט"ע:

מוסף תוספות

א. והיוני טעמא משום דנראה שיקר אם יאמר בפני נכתב והוא לא ראה. מוס' ה"ל"ש. ואם יאמר שמעתי קן קולמוסא אינו מועיל, דבעינן שיאמר בלשון שחקנו חכמים. ה"ל"ש וע"ש פ"ה א. וסופר בעלייה. מוס' ה"ל"ש. ג. דלא שמע קן קולמוסא ב"ת אחת. מוס' ה"ל"ש. ד. ונלפרשיי שפי' מיקון הקולמוס ינחא דלא שייך ב"י למימר כל היום כולו כי במהרה נעשה. מוס' ה"ל"ש. ה. ועי' מוס' ה"ל"ש ותי' ה"רן שמישיבים פריש"י. ו. א. ארצות. מוס' ה"ל"ש. ז. ב. ביהודין. ר"ן. וכל ומוקיר הענין צממני צ"ב לת. ומקיר האשה יודעת בהליכתן. מוס' ה"ל"ש. ח. אינה יודעת מתי ילכו. מוס' ה"ל"ש. י. וכל הנהו אמרתי צ"ל שהיו דרים במחוזא כדאמר' בעירובין רבה בר אבוב מצריך לכולא מחוזא וכן רבא א"ל לכני מחוזא אוקירו שייכר וכן רב ששת צ"ל שהיה דר במחוזא וכו' דמתחילה היה דר במחוזא והלך לדרו במקום אחר וכו'. מוס' ה"ל"ש. יא. שאין להם קרקעות וחלות כמקדש. הנהיט מיימויות (גירסאן סוף סוף אות ב').

פסקי ר"ד

לקמיה דר' אלעזר א"ל אפילו לא כתב ביה אלא שיתא אחת לשמה שוב אינו צריך. רב אשי אמר אפילו לא שמע אלא קל קולמוסא וקל מגילתא פ' הברת הקולמוס והקלף בשעת הכתיבה והלכתא כותיה דרב אשי דתניא כותיה דרבי אשי דתניא כותיה דרבי אפי' הוא בבית וסופר בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית אלא חזי ליה אלא הוא בבית וסופר בעלייה הא לא קא חזי ליה מאי לאו דשמע אפי' נכנס ויוצא כשר מאן סופר פשיטא דכשר לא צריכא דנפק לשוקא ואתא מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה בשוקא וא"ל כותב לי גיטא קמ"ל. ר' חנן מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מסורא להנדרעא אי מנהרדעא לסורא אתא לקמיה דרב א"ל צריכנא למיפר בפני נכתב ובפני נחתם אי לא צריכנא א"ל נחתם אי לא צריכנא א"ל לא צריכתי פני דבבל הוי הייבא כא"י לגיטין שיש שם ישיבות וצדיקי שיראתו וצדיק מצויין לקיימו: